



რომენ გარი

თეორი
ძაღლი

დიდუნი
გიორგოძე

რომენ გარი
თეთრი ძაღლი

Romain Gary
CHIEN BLANC

მთარგმნელი მერაბ ფიფია
რედაქტორი ანა ჭაბაშვილი
სერიის დიზაინერი ბესიკ დანელია
დიზაინერი ნინო გურული

Cet ouvrage a bénéficié du soutien du Centre National du Livre
et des programmes d'aide à la publication de l'Institut Français.

ნიგნი გამოიცა საგამომცემლო პროგრამის დახმარების
ფარგლებში ფრანგული ინსტიტუტის და საფრანგეთის
ნიგნის ეროვნული ცენტრის (CNL) ხელშეწყობით.

© Éditions Gallimard (Paris) 1970
All rights reserved.

© გამომცემლობა „დიოგენე“, 2013
ყველა უფლება დაცულია.

ISSN 2298-0210
ISBN 978-9941-11-410-6

www.diogene.ge

სენდის

თეთრი ძაღლი

ნანილი პირველი

I

ნაცრისფერი ძალის იყო, ცხვირის მარჯვენა მხარეს დასკუპებული მეჭეჭით, რომელიც თირკმელა სოკოს წააგავდა. დრუნჩი კი მთლიანად ჟღერით ბალნით ჰქონდა დაფარული, რაც მას „მწველი ძალის“ აბრაზე გამოსახულ გამოუსწორებელ მწველს ამსგავსებდა. გეცოდინებათ ის კაფე-ბარი, ნიცაში იყო, სულ ორ ნაბიჯზე იმ ლიცეუმთან, სადაც ვსწავლობდი.

თავი ოდნავ გვერდზე გადაენია და დაჟინებით მიყურებდა. ასეთ მზერას მხოლოდ უპატრონო ძალთა თავშესაფარში თუ ნახავთ, სადაც ხანმოკლე ვიზიტის დროს ცხოველები შიშნარევი იმედიანი თვალებით შემოგცქერიან. აუტანელია! მკერდი ნამდვილად მებრძოლი ძალისა ჰქონდა. მოგვიანებით, როცა ჩემი ბებერი სენდი გააჯავრებდა და წყობიდან გამოიყვანდა – და ამის მომსწრე არაერთხელ ვყოფილვარ – ბულდოზერივით მიანვებოდა ხოლმე აბუხარს.

გერმანული ნაგაზი იყო.

ჩემს ცხოვრებაში პირველად 1968 წლის 17 თებერვალს გაჩნდა. მაშინ ბევრლი ჰილზში ახალი ჩასული გახლდით. ჩემს მეუღლეს, ჯინ სიბერგს იღებდნენ რომელიღაც ფილმში.

იმ დღეს, ისევე როგორც ეს თითქმის ყველა ბუნებრივი მოვლენისთვისაა დამახასიათებელი ამერიკაში, ლოს-ანჯელესს უძლიერესი, მე ვიტყვოდი, უსაშველო თავსხმა დაატყდა თავს: რამდენიმე წუთში ეს უზარმაზარი ქალაქი გადაიქცა ტბად, სადაც ფშვინვითა და ხროტინით საცოდავად დალოღავდნენ წყლით ფილტვებგაბერილი ცოცხალმკვდარი კადილაკები. ქალაქს უცნაური, მისი დანიშნულებისათვის სრულიად შეუსაბამო იერი დაედო, თუმცა, ისიც უნდა ითქვას, რომ მსგავსი სანახაობისთვის სიურრეალისტებმა დიდი ხანია შეგვეამზადეს. მე მარტო ერთი რამე მადარდებდა ძალიან – ჩემი ძალი სენდი. წინა დღეს სანსეტ ბულვარზე გავარდა სახეტილოდ, როგორც ეს უცოლშვილო მამრებს სჩვევიათ და ჯერ კიდევ არ იყო შინ დაბრუნებული. სენდი ოთხი წლის ასაკამდე უმანკო გახლდათ, რაც, ალბათ, გარკვეულწილად ჩვენი ოჯახისთვის დამახასიათებელი მაღალი მორალური პრინციპებით აღსავსე ატმოსფეროში ცხოვრებით იყო განპირობებული. ერთ დღესაც დოჰენი დრაივის ტურფამ თავბრუ დაასხა და ოთხწლიანი ბურჟუაზიული აღზრდა-განათლებისა და ფრიად მისაბაძი სანიმუშო პრინციპებისგან ნატამალიც კი აღარ დარჩა. სენდი, ცხადია, ბუნებით უბრალო, მიამიტი და ადვილად მიმნდობი არსებაა, ჰოლივუდის კინემატოგრაფიულ წრეებში ჯეროვანი თავდაცვისთვის სრულიად მოუმზადებული.

პარიზიდან ლოს-ანჯელესში ჩამოვბარგდით მთელი ჩვენი ბარგი-ბარხანითა და, რაც მთავარია, სამხეცეთი. ჩამოვიყვანეთ ბირმული კატა ბრუნო და მისი განუმეორებელი თანამგზავრი მეი, სიამის ჯიშისა. მეი სინამდვილეში ხვადი იყო, მაგრამ ჩვენ, მართალი გითხრათ, არც კი ვიცოდა რატომ, ყოველთვის ძუდ აღვიქვამდით. შეიძლება იმიტომ, რომ სითბოსა და სინაზის საგანძური არ ელეოდა; კიდევ გვყავდა უკვე

გადარძელებული ყოფილი მანანალა კატა ბიპო, ველური, მოუხელთებელი, უკარება და თანაც, ყველა სიკეთესთან ერთად კაცთმოძულეობისკენაც გახლდათ მიდრეკილი. აბა, ერთი გეცადათ, მოჰფერებოდით, იმ წუთშივე ბასრბრჭყალებიან თათს გამოგიქანებდათ; ტუკანი ბილი-ბილი, რომელიც კოლუმბიაში ცხოვრების დროს ვიშვილეთ. მხოლოდ ამას წინათ შეველიე არაჩვეულებრივ შვიდმეტრიან პითონს, რომელსაც პიტ-მახრჩობელა დავარქვით. სან-ფერნანდო ველიში ჯეკ კერათერსის კერძო ზოოპარკს ჩავაბარე. სხვათა შორის, იმასაც კოლუმბიის ჯაგნარში გადავეყარე. პიტთან განშორება იძულებითი იყო. მეგობრები კატეგორიულ უარს აცხადებდნენ მის მოვლაზე. ეს მაშინ ხდებოდა, როცა საკუთარ კანში გამომწყვდეულ კლაუსტროფობიით სწეულს ვემსგავსებოდი და დაუოკებელი მოუსვენრობა და უმისამართო ხეტიალის სურვილი შემიპყრობდა. კონტინენტიდან კონტინენტზე გადავიდი. ვეძებდი ვილაცას თუ რალაცას, ოღონდ განსხვავებულს. ზუსტად არც მქონდა გააზრებული. ბარემ, ჯობია, აქვე ვაღიარო, რომ ამ გადარბენებსა და წანწალში არც გადავყრივარ რამე ან ვინმე უჩვეულოს; მარტო არაჩვეულებრივი სიგარები აღმოვაჩინე მადრასში, რომელიც დღესაც ჩემი ცხოვრების ერთ-ერთ ყველაზე სასიამოვნო მოულოდნელობად მიმაჩნია.

დროდადრო ჩემი პითონის მოსანახულებლად სან-ფერნანდო ველიში ჩავდიოდი. მწერლებისადმი რიდითა და პატივისცემით შეპყრობილ ჯეკ კერათერსს მისთვის ცალკე ვოლიერი ჰქონდა გამოყოფილი. მოვკალათებოდი ხოლმე ჩემთვის სადმე კუთხეში, გადავიდებდი ფეხს ფეხზე და თვალი თვალში გაყრილნი დიდხანს ვუცქერდით ერთმანეთს, მონუსხულნი, უსაზღვროდ გაოგნებულნი, სრულიად უძლურნი, ერთიმეო-

რისათვის აგვეხსნა, რა ხდებოდა ჩვენს თავს, ან გაგვეზიარებინა მცირედი ნაწილი იმ გამოცდილებისა, რომელიც მთელი განვლილი ცხოვრების მანძილზე დაგვიგროვდა ორივეს. პითონის ტყავში აღმოჩენა ან, პირიქით, ადამიანისა – ეს ისეთი გასაოცარი გარდასახვაა, რომ გაზიარებული განცვიფრება ჭეშმარიტად ძმურად გვაკავშირებდა.

ხანდახან პიტი სამკუთხედად გარდაიქმნებოდა – პითონები ბურთად კი არ ეხვევიან, არამედ კუთხსაზომი ეკერის ფორმას იღებენ – მაშინ ისეთი განცდა მეუფლებოდა, თითქოს მასპინძელი რალაცაზე მიმანიშნებდა, რაც მე უეჭველად უნდა ამომეცნო. მოგვიანებით შევიტყვე, რომ კუთხსაზომის პოზას პითონი მარტო მაშინ იღებს, როცა საფრთხის მოახლოებას გრძნობს და თავდასაცავად ემზადება. მაშინ მივხვდი, რომ მე და პიტ-მასხრჩობელას ერთი ფრიად დასაფასებელი თვისება გვექონდა საზიარო – უკიდურესი სიფრთხილე ადამიანებთან ურთიერთობაში.

შუადღე იქნებოდა. ლოს-ანჯელესის ქუჩებში ჯერ კიდევ წყლის ნაკადები ბობოქრობდნენ, როცა ჩემთვის კარგად ნაცნობი ბარიტონი ჩამესმა. ჩემი ძალი ყეფდა გამწარებით და შემოშვებას მთხოვდა. გარეთ გავქანდი და სასწრაფოდ კარი გავუღე. სენდი დიდი ყვითელი ძაღლია (შესაძლოა, დანიური დოგის შორეული შთამომავალი იყოს), მაგრამ თქემის გამო ტალახში ამოვლებულ მის ბალანს გამდნარი შავი შოკოლადის ფერი დასდებოდა. კარებთან იდგა. კუდამოძუებული და თავჩაქინდრული, დრუნჩით ლამის ფილაქანს ეხებოდა – გამოცდილი ფარისევლისათვის ნიშნეული ოსტატობით ჩადენილ დანაშაულს, მორცხვ დაბრუნებასა და უძღები შვილის გულწრფელ მონანიებას განასახიერებდა. ვინ მოთვლის, რამდენჯერ გამიფრთხილებია, ლამლამობით ქუჩა-ქუჩა წონიალს